

De boekentafel

Anneke Avis,

En zwijgen was het antwoord

Ouders over het verlies van hun baby in de jaren 1945-1970

Uitgeverij Bravenewbooks, 2014
ISBN 978 94 0211 822 03, prijs € 20,00

In de late zomer van 2003 werd het zoontje van de schrijfster geboren. In het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis kwam het jongetje via een keizersnee ter wereld. Er bleek van alles met het kind aan de hand te zijn. Voor nader onderzoek werden ouders en kind overgeplaatst naar het AMC. Ze werden daar vijf dagen door een toegewijde staf deskundig en liefdevol verzorgd. Er werden goede adviezen gegeven, foto's gemaakt en een filmpje. Behandelen zou medisch zinloos geweest zijn. Alles werd gedaan om het verwacht korte leventje van hun kind zo aangenaam mogelijk te maken. Op de zesde dag gingen ze met hun kind naar huis, waar hij 's avonds in hun armen rustig is overleden. Tot aan de begrafenis bleef hij thuis.

Er is zo een tijdsbeeld ontstaan waaruit blijkt hoeveel er sindsdien veranderd is in het begeleiden van ouders en het omgaan met verdriet om de dood van hun kind.

Een paar jaar later ontmoette Anneke Avis op een stationetje in Italië een Nederlandse vrouw en ze kwamen met elkaar in gesprek. 'Hebt u ook kinderen?' vroeg de vrouw. Waarop zij als antwoord kreeg: 'Twee, één hier en één boven.' De gesprekspartner bleek een dochtertje te hebben gekregen dat bij de geboorte was gestorven in 1964. Met tranen in haar ogen vertelde zij dat zij haar kind nooit had gezien en dat zij de eerste jaren voortdurend in haar dromen opzoek was naar haar kind. In haar omgeving werd er het zwijgen toegedaan.

De schrijfster kreeg door dit gesprek het idee om op onderzoek uit te gaan en ouders te interviewen die kort na de tweede wereldoorlog een kind aan de dood hadden verloren, zodat duidelijk wordt hoe groot de verschillen tussen toen en nu zijn in het omgaan met de dood van baby's, rond de geboorte, en het begeleiden van de ouders.

Zij is er in geslaagd om een aantal indrukwekkende en ontroerende verhalen op te schrijven en daarvan dit boeiende boek te maken. Overigens heeft zij zich niet beperkt tot alleen interviews met ouders, maar ook met een aantal gynaecologen, vroedvrouwen, een kinderarts-neonatoloog en een begrafenisondernemer. De laatste, zelf ook ouder van een overleden kind, vertelt hoe zijn persoonlijke ervaring zijn wijze van werken heeft beïnvloed. Er is zo een tijdsbeeld ontstaan waaruit blijkt hoeveel er sindsdien veranderd is in het begeleiden van ouders en het omgaan met verdriet om de dood van hun kind. Hoewel er ook tegenwoordig helaas nog veel mis kan gaan en de omgeving ook nu nog vaak de neiging heeft om te zwijgen, uit onmacht en verlegenheid. Misschien dat dit uitermate boeiende boek iets kan bijdragen aan het doorbreken van een dergelijke houding. Mede daarom kan ik dit boek van harte aanbevelen.

Ide Wolzak

